

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קבא.

עין משפט נר מצוה

סא א מיי פ"א מהלכות
מקואות הלכה ו' פ"ג
מהלכות שבת עשור הלכה
ב ג ופ"ד מהלכות אסורי
ביאה הלכה ו' מקמ עשין קמ
טו ט"ז אר"ח סומן מקמ
ספין ח ופ"ד מהלכות א"ח
יב וטו"ש י"ד סומן ק"ו
ספין ג וסומן ספ"א ספין ה
ב"כ ספ"ב דשבות דף
לכז ונכ"ל ס"ג הלכות
מקואות פ"ג לן
ע ב מיי פ"ו מהלכות שבת
הלכה ד ופ"ד הלכה ז
סמנ לאון סה טו"ש אר"ח
סמנ שלג ספ"ב סה
עא ג מיי פ"ב עס סמנ
סס טו"ש עס ספין
כז

עב ד ה מיי פ"ב עס
ופכ"ד ה"ל"א ופ"ו
מחל' מלכות אסורי ה"ל כו
כז ופ"ג מהלכות אכל הלכה
יב סמנ ג ופ"ד מהלכות
יב סמנ ג ופ"ד מהלכות
טו"ש עס ספין כה וסומן
סמנ טו"ש י"ד סומן שג
ספין ח כה"ס:
עג ו מיי פ"ב מהלכות
שבת הלכה ד סמנ לאון
סה טו"ש אר"ח סומן קעו
ספין ח וסומן ספ"ב כג
כה"ס:

רבינו הנאל

ר' יוסי אומר טבילה בומנה
מצוה, ואחא מצוה זו
לדעה לצמירד ערוס בפני
השט וטביל ברלא מיכס,
ורבנן סברי טבילה בומנה
לא מצוה הלכך לאהריל.
ואקשינן איני ד' יוסי סבר
טבילה בומנה מצוה, והתנן
בעל קרי טובל כל היום
כולו, ר' יוסי אומר מן
המנחה ולמעלה אינו צריך
לטבול, ואוקימנן סבדציל.
ואמרינן אי צלי ליה מנחה
מקמי הליווי קרי, מ"ס
דרבנן דמחייב ליה למיטביל
ביומא, ליתעבכ עד לאורחא
ולטבול, ומסקינן משום
דסברי רבנן אציג צלי ליה
טבילה בומנה מצוה, ור'
יוסי סבר טבילה בומנה לאו
מצוה היא, האי ר' יוסי בר'
יהודה דגריסין בניהה פק
המפלת בענין טוטה, ר' יוסי
בר' אומר דיהי לטבול
באחרונה דקסבר טבילה
בומנה לאו מצוה היא, וזה
רבי יוסי דחיה אומר שם
כתוב על בשור, אימאנא
בגמרא דשבעת ימים יומא
לו דבטבילה בומנה מצוה
פליגי, ונתבררה בסוף יום
היודיה היא, ואיכא אחריתי
התם לו' יוסי דאמר כל
היום כולו כשר לטבילה,
דאלמא סבר טבילה בומנה
[מצוה] היא, א"ר אמר
ואין אומרים לו כבה, וגם
המכבה אינו מפסיד, וכן
הלכה, נכרי שבא לטבול
אין אומרים לו כבה אל
תכבה, אלא מניחין אותו
ואין אומרים לו כבה, וגם
אין מונעין אותו מלכבות,
אלא קטן העושה לדעת
[אביין] א"ר מניחין אותו
לכבות.

א) פל"ג מילה אמת.
ב) לפעט נגמ' ליח לך
אוקימנן אולי סומנו לטוטה
דיומא דף פ"ח ע"ש.

הבי גרסי' ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול.
וכן גירסת רש"י ור"ת אבל לא גרסי' אינו יכול לטבול לפני
מאן דקסבר טבילה בומנה לאו מצוה * שרי לטבול כדמשמע בסוף
מסכת יומא (דף ק"ו ע"ב): דפריך לרז דאמר תפלת נעילה פוטרת של
ערצית משום דקסבר דתפלת נעילה
זלילה והתניא אור יהו"כ כו' נעילה
מתפלל שבע ומתודה ערצית כו'
ומשני תנאי היא דתניא כל חייבי
טבילות טבילתן זיוס גדה ויולדת
טובלין זלילה בעל קרי טובל והולך
עד המנחה דקסבר תפלת נעילה
זלילה וטבילה בומנה לאו מצוה ר'
יוסי אומר כל היום כולו טובל
תפלת נעילה זיוס אלמא אע"ג
דתי"ק סבר לטבילה בומנה לאו מצוה
אפ"ה קמני כל חייבי טבילות טבילתן
זיוס אפילו טמא מת וטמא שרץ שאין
צריכין טבילה לתפלה יוכלין לטבול
והא דפירש בקונטרס דר' יוסי כרז
דאמר תפלת נעילה זלילה לא דק
דשליה יומא (דף פ"ח). פריך מהך
דרייתא דר' יוסי אד"ר דהכא קאמר
מן המנחה ולמעלה א"ל לטבול
וכהיא קאמר כל היום ומשני דהכא
איידי דזללי ככר תפלת נעילה והתם
זללא זלי וזכולוהו רבי יוסי דלא כרז:
רבי יוסי בר' יהודה היא. וא"ת
א"כ זשיליה יומא (דף פ"ח).

מנא ליה לרז דההוא ת"ק דברייתא
קמייתא דקאמר זעל קרי טובל עד
המנחה אחי כוונתיה תפלת נעילה
זלילה דילמא איידי דזללי וטבילה
בומנה לאו מצוה ור' יוסי סבר מצוה
ותנא קמא דהכא הוא ר' יוסי דהתם
יש לומר דקסבר דר' יוסי דהכא
והתם מסתמא חד מנא הוא תורויהו
רבי יוסי צרבי יהודה דאיידי דטבילת
זעל קרי ציו"כ וא"כ קשיא ר' יוסי צר'
יהודה דר' יוסי צר' יהודה ער"כ אית
לן לטויה יוס דללי והא דלא זלי:
אין אומרים לו כבה. אפי' צאיסור
דרבנן אמירה לנכרי שבות
כדאמרין לקמן דפרק שואל (דף ק"ג).
לא יאמר אדם לחצירו שטור לי
פועלים כו' דמוקי לה כחצרו נכרי
וכן מוכח דפרק הדר (דף ק"ו): גבי
נייתי חמיני מגו צימת:
אלא מהא ליבא דמישמע מינה.
מ"מ ק"ל כר' אמר וצירושלמי
אמר עשה ר' אחי מעשה כו':
שמע מינה קמן אובב נבדות בית
דון מצווין עליו להפרישו.
א"ל דמוקי מתניתין כרבי יהודה דאמר
מלאכה שאינה צריכה לגופה חיוב

עליה או כר"ש וכשצריך לאחוז כצויה כגון לעשות פתמין דצאיסורא
דרבנן מוכח דפרק חרש (בימות ק"ד). דאין צ"ד מלווין להפרישו
ונראה דמיידי דקטן שלא הגיע לחינוך דצהגיע לחינוך כיון שחייב
לחכו כ"ש דלריך להפרישו שלא יעשה עצירה וכל הנהו דפריך
ציצמות הוה מצי לטויה כשהגיע לחינוך אלא דיתחא ליה לאוקמי בכל
עינין והא דבעי לאיתויי התם דאין צ"ד מלווין להפרישו מדקמני
תינוק יונק והולך וקמני וצגדול אסור משמע דוקא גדול אבל קטן
אפ"ה צהגיע לחינוך שרי התם ע"כ גדול לאו דוקא צר עוונשין דהא
במסכתא מפרש שטמא משום דקמס תינוק מוכח אלא הוא אכל חלב
והאי טעמא לא שייך אלא בצן שמים או שלג שמים:

כל
ממונו: **שמע מינה קמן אובב נבילות זיוס** דין מלווין להפרישו. ומקשי' לר' יוחנן דאמר ציצמות (דף ק"ד). לרבה צר צר חנה דאיתרכו ליה
מפתחות של בית המדרש כרשות הרבים שצבת דצר עלי וטילא ליטיילי התם דאי משכחי להו מייתי להו: **על דעס אציו.** דקטן שידע להבחין
שהכצו זה נוח לאציו ועושה בשבילו: **נכרי אדעסיה דנפשיה עבדי.** ואפילו יודע שנוח לו לישראל הוא להנאת עצמו מתיבין שידע שלא
יפסיד: **ברתני' פוין קערה.** של חרס: **על גבי הנה.** וצלזד שלא יכבה. ואע"פ שנוטל כלי להלל קורה שאינה ניטלת שצבת הא
אחוצינן מינה (לשל דף מג). לרבי יתחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ושניה צריך למקומו: **מעשה צא.** כפיית כלי על עקרב: **צערב.**
מקום: **חוששינו לו מחטא.** כיון דלא היה עקרב כך אחריו איני יודע אם חייב משום זידה אם לא וחוששינו לומר חייב מחטא הוא:

טבילה בומנה מצוה. דכתיב והיה לפנות ערב ירחץ במים (דברים
כו): **לאו מצוה.** ואי לא משכח גמי האידנא לישתמי עד למחר.
ולמ"ד לאו מצוה קרא עלה טובה קמ"ל כדי שיעריב שמשו זיוס
לאחר טבילה שאם ימתין לטבול עד הלילה לא יהא לו הערב שמש
עד ליל המחרת: **הוה וכוזה כו'.**
ברייתא זו אלל יהו"כ שניה בתוספתא
דיומא (פ"ד): **הוה וכוזה והמאורע**
זכועל גדה וטמא מה טובלין זיוס.
משאליך המזרח זיוס השביעי שלהם.
וטעמא (ה) צ"כ דמגילה (דף כ"ב) מקרא
דזיוס השביעי (מקלס שביעי ספירה
ואס חל שביעי שלהם ציוה"כ טובלין
כדרכן לאכול תרומה לערב: **גדה**
ויולדת. טובלות כדרכן זלילי יהו"כ
אס חל שביעי שלהם צערב יהו"כ
שהינה יכולה לטבול זיוס ז' דכתיב
כה"ה תהיה צנדתה צהייתה מהא כל
ז' (פסחים דף ק"ו ע"ב): **זעל קרי.** שצריך
טבילה לדברי תורה מדברי סופרים
ואפי' אין אובל טהרות (ט) לזו זיוס:
טובל כל היום כולו. ואע"פ שראה
קרי מן המנחה ולמעלה לאחר
שהתפלל תפלת נעילה המנחה שהרי הוא
יכול להמתין עד שמתחיל ויטבול
לתפלת ערצית אפ"ה טובל ציו"כ
מצעוד יוס אע"פ שאסור צריחלת
הרשות לטבילה בומנה מצוה: ר'
יוסי אומר מן המנחה ולמעלה. אס
ראה קרי לאחר שהתפלל תפלת מנחה
שהרי הוא יכול להמתין עד שמתחיל
ויטבול ויתפלל תפלת ערצית. ותפלת
נעילה גמי ק"ל שיכול להתפלל זלילה
כרז דאמר (יומא דף ק"ו ע"ב). תפלת נעילה
פוטרת של ערצית: **אין לריך לטבול.**
זיוס משום זמן טבילה דלאו מצוה
לזבילה בומנה: דייח לטבילה שפאה
באחרונה. במסכת גדה דפרק
המפלת (ג) גבי אשה שינאה מלאה וצאה
ריקנית ואינה יודעת מתי ילדה
דלנכרינן ל' ג' טבילות לספק ד'
טבילות שעליה טבילת זכר לו' או
טבילת נקבה לשבועיים וזלילה או
שמה יולדת זכר צוזב וצריכה אף
טבילת זכה זיוס שצבעה לטפורים
שלה או יולדת נקבה צוזב היתה
ומשום דלא ידעינן מתי ילדה ואימתי
מתי זמן טבילה דידע מנכרינן לה
טבילה כל לילה וכל יום שיש לספוקי
בזמן טבילתה ופליג ר' יוסי צרבי
יהודה עלה ואמר דייח לטבילה שמהא
באחרונה לסוף ספורים של נקבה
דהיינו לסוף שלג שבועיים שאם ילדה
נקבה צוזב טמאה שבועיים לזידתה
ז' נקיים צבשה היכה ולא אמרינן

רש"י ד"ה אין אומרים לו
ובו' אבירה נכרי שמש
שבות. עי' ע"ז דף ק"ו ע"א
כרז' ד"ה נבי דלרביע:
תום' ד"ה ח"ג ובו' שרי
לטבול ברשעטע. ע"ל דף
ק"א ע"א תוס' ד"ה לא ס"ד:
מוסף רש"י
טבילתן זיוס. דליף
מחטא זיוס השביעי ומתן
מניס וכו' (יומא ג'). וזה
ויולדת טבילתן זלילה.
גדה דכתיב שבעת ימים תהיה
צנדתה, כל שצבעה ויולדת
כימי נדת דותה טמאה (שם).
בדליקה התירו. למתן
שאלס כהול על ממונו לא
שרית ליה אמי לכחוי צדכות
(שם). בקטן העושה עבדי.
אביו. שהמקום נופס לאציו
ורואה שנות לו כקך ואציו
עומד עליו, דהוה כחלו הוא
מלויה לעשות (ביבמות פ"ד).
לדעתיה דנפשיה עבדי.
אפילו צלל ידעת דיתל
העו"מ המתין להנאת
שידע שיטול שכר (שם).
צערב. מלינה (קטן קמ"ו).

מוסף תוספות

א. וא"ת והא לר' שמעון
מלאכה שאינה צריכה
לגופה היא וליבא אלא
אסורה דרבנן. כשיבא.

רב נסים גאון

היה ר' יוסי בר'
יהודה היא תנאי ר'
יוסי בר' יהודה אומר
משכחת לה במס' גדה
בפרק המפלת. שמעת מינה
קטן אובל זבילות בית
דין מצווין עליו להפרישו.
מאי דשקלינן וטרינן בהא
מילתא איתא במסכת יבמות
בפרק חרש שנשא ופיקח.

ממונו: **שמע מינה קמן אובב נבילות זיוס** דין מלווין להפרישו. ומקשי' לר' יוחנן דאמר ציצמות (דף ק"ד). לרבה צר צר חנה דאיתרכו ליה
מפתחות של בית המדרש כרשות הרבים שצבת דצר עלי וטילא ליטיילי התם דאי משכחי להו מייתי להו: **על דעס אציו.** דקטן שידע להבחין
שהכצו זה נוח לאציו ועושה בשבילו: **נכרי אדעסיה דנפשיה עבדי.** ואפילו יודע שנוח לו לישראל הוא להנאת עצמו מתיבין שידע שלא
יפסיד: **ברתני' פוין קערה.** של חרס: **על גבי הנה.** וצלזד שלא יכבה. ואע"פ שנוטל כלי להלל קורה שאינה ניטלת שצבת הא
אחוצינן מינה (לשל דף מג). לרבי יתחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ושניה צריך למקומו: **מעשה צא.** כפיית כלי על עקרב: **צערב.**
מקום: **חוששינו לו מחטא.** כיון דלא היה עקרב כך אחריו איני יודע אם חייב משום זידה אם לא וחוששינו לומר חייב מחטא הוא: